ఓం

శ్రీ పరమేశ్వరార్పణమస్తు

శేషభూషణ శతకము

రచయిత :

కట్రోజు శేషబ్రహ్మయ్య.

గుంటూరు తాలూకా పెనుమూలి వాస్తవ్యులు

కొల్లి సూరారెడ్డి, చుక్కా కోటివీరయ్య,

గూడపాటి వెంకటేశ్వరరావు,

కొంగర వెంకట్రామయ్య

గార్లద్రవ్యసహాయముచే ముద్రింపబడినది.

ది ఓరియంటల్ పవర్ ప్రెస్, తెనాలి

1941

బ్రహ్మశ్రీ

పులికొండ పరబ్రహ్మ కవి గారు

అతిశయమైన భక్తికిర
　　వైతగు ప్రార్థన లొప్పుచున్న యీ
శతకమునందు తప్పుల ప్ర
　　శంసకు తా విసుమంత లేదు సం
తత సముపాశ్రితావన మ
　　నః కలితుం డగు శేషభూషణున్
నతులను తప్పు పద్ధతికి
　　నాణెము గీణెము లేల చూడగన్ ?

ఓం

శ్రీ పరమేశ్వరార్పణమస్తు

శేషభూషణ శతకము

శ్రీ పరమేశ్వరాయను నశేషజనంబుల బ్రోతువంచు నీ
ప్రాపును గోరియుంటి త్వరఁ బాలనచేసియు ధన్యు సేయుమీ
పాపను గా దలంచియును శాపము లందగ జేయకయ్య నీ
వాపదఁ బాపుబంధుడని నాశయమొందితి శేషభూషణా. 1

ఉ॥ ఒక్కఁడె లోకరక్షకుఁడు నొక్కఁడె నీజగముల్ హరించు దా
నొక్కఁడె సర్వ వ్యాపకుఁడు నొక్కఁడె నిశ్చలమైన బల్లిదుం
డొక్కఁడె నీభువిన్ సుజనులోరుపుతోడను గాంచుగాని వే
రొక్కఁడు లేడటంచు మఱి నొక్కియు వేడితి శేషభూషణా. 2

చ॥ నినుమదినమ్మి పద్దముల నేనిపుడల్ల దలంపునుంటి వే
నను దయజూడకున్నతరి నన్నిల గాంచడివార లేరికన్
గనుముదయానిధే, పతితుగా దలపోయక పేర్మిజూపియున్
మనుపగ వేడుచుంటినినుమాధవ బ్రోవుము శేషభూషణా. 3

ఉ॥ పండిత పామరాదులును పాలన సేయఁగ నీ చరిత్రముల్
గొండలవంటి దప్పులవి గొల్లలుగా గనుపించు నెట్లనన్
మండలనాథ నాహృదయమండలమందున విద్యశూన్యమై
యుండును గాన నీప్రవిమలోన్నతి గూర్పువు శేషభూషణా. 4

ఉ॥ తల్లియుఁ దండ్రియున్ సుతులు దారయు బంధులు విత్తమంతయున్
కల్ల యటంచు నామదికి గన్పడి మీభజనంబు గోరితిన్
దల్లియుదండ్రియన్నయును దాతయు నేతయు నీవటంచు నే
నుల్లమునందు నమ్మికొనియుంటి పరాత్పర శేషభూషణా. 5

ఉ॥ బాలుర జవ్వనంబులను బాయని భ్రాంతుల నేకమివ్వగన్
కాలము వ్యర్థమాటయును గంటిమి దుర్బలమున్ వసించగన్
కాలము చేరువయ్యెనని గాలుడు నన్గనజాలనట్లుగా
పాలన సేయుమయ్య కష్ట బాధల గూర్చక శేషభూషణా. 6

ఉ॥ చాలఁ బవిత్రమై మధురసంబులు చిప్పిలు నీకథాసుధన్
గ్రోలగ నెంచు నామతిని గూడదటంచని రాపు సేయకన్
చాలగ వేడుచుంటినని సత్కృప నామొఱ లాలకించియున్
బాలన సేయ రమ్మిపుడు పంతము బూనక శేషభూషణా. 7

ఉ॥ కామితవస్తుసంపదలు కల్లని యుల్లము నందు నమ్మి నేఁ
బ్రేమను గొల్వ నెంచితిని పెద్దయు నీమృదుపాదపద్మముల్
సామి కటాక్షవీక్షణదృశంబులు నాపయిఁ గూర్చు వేడుకన్
దామస మొంద కెన్నటికి దైవశిఖామణి శేషభూషణా. 8

ఉ॥ నిచ్చలమైన డెందమును నీచమనస్కుల దూరసంగతిన్
సచ్చరితా! యొసంగుమని సన్నుతి జేసితి దేవ దేవ! నే
ముచ్చట జెందిగోరునది మూర్ఖప్రసంగమటంచు నెంచియున్
కచ్చి మనంబునం గొనక గావ తలంపుము శేషభూషణా. 9

ఉ॥ కాలముగార్హపత్యముసుఖప్రదమంచనుమాట నెంచకన్
శూలధరుఁ స్మరించుటదిపోయగమేగనుమంచుబల్కు స్త్రీ
లోలత నాకొసంగియును లోతున వేయుటకిచ్చగించకన్
చాలగమేలుగూర్చుమిక చంద్రధరాత్వగ శేషభూషణా. 10

చ॥ అనుపమశీల నీ మహిమ నారయ దీనుడ సాధ్యమౌన నా
కనువుగనుండు వాంఛితములంతయు కాదనకుండ దీర్తువా
దనువుకృతార్థమొందుననిదాలిమితో స్మరియింపుచుండెదన్
గనుమబవిత్రు సేయగన కాంక్షితు జేయుము శేషభూషణా.

ఉ॥ కాలము వ్యర్థపుచ్చకను గ్రన్నన నీ భజనం బొనర్చగా
బాల శశాంకశేఖర! స్వభావ మనేక దరంగులం జనన్
గోలను గిల్ల జేసెదవు గోపము పాపము నేర్పు లోపమౌ
దాలిమితో నెరుంగుటకు దారి యగమ్యము శేషభూషణా.

ఉ॥ చండ ప్రచండ సిన్ని దను సన్నుతి జేసెదనంచు భ్రాంతినా
కుండును గాని నీ కృపయు నుండక పోయిన లభ్యమౌన నా
యండవు నీవటంచు మది కందియు వేడుచునుంటిని త్రరీన్
మొండకు ప్రేమగన్గొనియు మేలొనగూర్పుము శేషభూషణా

ఉ॥ అంబిక జీవితేశ హృదయాంబుధి నెంజలి బాపనెంచు నీ
మంబుగ నెల్లవేళలను మాధవ యంచు స్మరింతు నర్థినై
వెంబడెనంచు దామసము వేహృదయంబున దట్టివీడకన్
సంబరమొందసేయుమయ సాగిలిమ్రొక్కెద శేషభూషణా.

ఉ॥ కన్నసుతుండుదుండగము గ్రక్కున చేసినదండ్రి దాల్మితో
మన్ననజేయు నెంచ డెయుమాధవయట్టులగాంచునీకృపన్
పిన్నడనంచు దోసముల పెక్కు ఘటింపక సత్కృపామతిన్
తిన్నగ జూడుమెంచితిని దివ్యపదంబిడి శేషభూషణా. 15

చ॥ పసితనమాదిగా సకల పాపము లెన్నియొ జేసియుంటినన్
కసిపడగూడ దెట్టులన గాంచగ మూలము నీవదెట్లనన్
నిసిదగదంచు దండ్రి సుతు సీ విధిగాదని మాన్పకుండుటల్
పసిసుతు లోపమెట్లగునో పాలనసేయుము శేషభూషణా.

చ॥ పశువులు మేతకై వగచి బండిన చే నదటంచు గోచరన్
కశువుగ నాశ జెంద పశుగాపరి వేగమె కాముజూపుయీ
పశువులకుండుమర్త్యుల బాయగ జేసియుగాంచునట్టియీ
పశుపతి వీవుగాదె వడి బాలనసేయుము శేషభూషణా. 17

చ॥ పలువురుగూడి నీభజన భక్తిగ నర్చనసేయుచుండియున్
బొలుపుపథంబు నొందగను భూరి ముదంబున నెంద
మందు నిన్
దలచెడువారి నేలగ నుదారతకర్తవు సుప్రసిద్ధ మీ
దలపుల నెన్న నా తరమ దాపకునీకృప శేషభూషణా. 18

చ, ఇలనతి కాంక్ష జెందియును నేమియునిన్ దలపోయ
కుండియున్
మలినపు వర్తనంబులను మానరు కారణ మేమనంగ నీ
వలిగియు చూడకున్ననిల నందరి కేవిధినబ్బు సౌఖ్యముల్
బలమది యెంతగల్గినను పండితులైనను శేషభూషణా. 19

చ॥ అరయసమస్త జీవులకు నన్నముపానములిచ్చి గాచియుఁ
పురహరనిన్నె చగనుబూజ్యుల జేసియు మోక్షమిచ్చియుఁ
వరములఁగూర్తువట్టినె భావము గల్గియునన్ను గాంచు, స
త్వరము దయానిధే కడు నవస్థల బెట్టక శేషభూషణా. 20

ఉ॥ నాదను సట్టి దంతయును నమ్మిక లేమగదా యటంచు నే
సాదరమైన డెందమున సాహస విక్రము డీవటంచు నిఁ
నాదర మొప్ప నేడితిని నాగ్రహ మొందక గాంచుమయ్య నఁ
బాధల బెట్ట బాల్గొనక భ్రామిని దీర్చియు శేషభూషణా 21

చ॥ హరపలుకాంతులన్నడకు హైమవతీధవ నీకు మ్రొక్కెదఁ
సురుచిరమైన నీభజన సొంపుగ నామదికింపు గూర్చియుఁ
తిరమగు డెంద మిచ్చియును తీయని నీకథ లాలకించెడిఁ
సరసుల నేస్తమిచ్చియును సత్కృప నేలుము శేషభూషణా.

చ॥ ఉరు బలశాలినంచనెడి నూహ జెలంగియు సజ్జనావళిఁ
బిరుసు దలంపునం బొలియభీతిని కేకలు వేయుచుండగన్
పరుసతనం బటంచు మది భావిక దుర్దశ దా మెరుంగకఁ
శిరములనూచు దుర్మతులు చిత్తమునీయకు శేషభూషణా.

చ॥ పలువ తసంబుతోడ పర భామకునై పరవిత్త మార్జనం
బులకనురక్తులై యెదను మూర్ఖమటంచును భ్రాంతి జెందకఁ
తులువతనం బెకానికడ ద్రోయును దైవమటంచు దోచకన్
కులికెడి వారిలో నననుగూర్పకు మ్రొక్కెద శేషభూషణా.

ఉ॥ కానకపోతినయ్యయిలకానిప్రయోజనముల్ చరింపుచుఁ
బూనగనైతి మీ భజనబూనిన కర్మమదేమొగా నిఁకఁ
మానగనైతిదుర్ణడత మాన్యులగాంచియునైననించుకఁ
బూనగసేయుమంచునుడు బుద్ధులెరుంగను శేషభూషణా.

ఉ॥ భూరిత సత్త్వసంపదలభోగ్యమునాకొనగూర్చ కెన్నడుఁ
వారణచర్మచేల నిదో వాస్తవమైన ప్రసక్తి దెల్పెదఁ
పూరణమైన మోదమున భూవిభునీస్మరణంబుసేయగఁ
గారవమొప్ప గూర్చుమయ గౌరిమనోహర శేషభూషణా.

చ॥ అరయగ సర్వజీవులకుయార్తజనావనుడై సమస్తముఁ
కొఱతయుగల్గకుండునటు గూర్తువటంచునుడిందలంచి నే
మఱువక గొల్చుచుంటినిను మాధవనాచరితంబుగాంచియుఁ
మఱుపును జెందకన్నెపుడు మన్నవుము పేర్మిని శేషభూషణా.

చ॥ ఘనతరమైన రూపమును గాంచెడికోరిక జెందియుండి నే
ఘనముగ వేడుచుంటిగద గాంచక నెంచుమసంతసించెదఁ
మునుపిలనెందరో గనగమూర్తినొసంగితివంచు భ్రాంతినిఁ
గనవలెనంచు నెంచితిని కారుణికోత్తమ శేషభూషణా.

చ॥ అతివినయంబునఁ మదినహర్ణిశలఁ గొనియాడుచుందు యే
పతితునినైన నీకృపచె పావనుజేయు మహాత్ముడీవటం
చతిథుల నీప్సితార్థముల నారసిదీర్చెడి దాతవంచునుఁ
మఱిగలవారు బల్కవిని మానక వేడితి శేషభూషణా. 29

ఉ॥ ఎంతటిబోధకర్తలును నెంతగ సంధ్యలువార్చు పాఠలుఁ
నెంతగ దేవతార్చనల నేమరకుండెడి భక్తులైన నీ
చింతనమే ప్రధానముగ జేయనిపక్షమునందుగాంచి మా
సాంతపు జంద్రమభాతిగను. శంకర జేతువు శేషభూషణా.

ఉ॥ కాలముకర్మమంచునొక గారడిబల్కులుపల్కుచుంద్రుదయా
కాలముకర్మమిట్టిదని గాంచగరాని మహాద్భుతంబు దా
కాలముకీ లెరుంగకను కాయపుసత్కృతదుష్కృతంబులఁ
చాలగనేమొ జెప్పుదురు జంత్రి నెరుంగక శేషభూషణా.

ఉ॥ పుట్టుట దెట్లొబుట్టియును పూర్వపువైకరిగాంచు టెట్టులో
నెట్టులజచ్చునో మరియు నెచ్చటికేగునొ నేమిసేయునో
గట్టిగ జెప్పువా రొకరు గాంచగ గానరు పృథ్విలోన నీ
దిట్టదనంబుగాంచ దగుధీనిధు లెవ్వరు శేషభూషణా. 32

చ॥ నిను మది నమ్మువారికిని నేమిగొరంతయు గల్గకుండగన్
దనువులురంజిలన్ బదవిదా మెటుగోరక గేహమొసంగియున్
మనుపుదువంచుబల్కిరిలమాన్యులుబల్కర మొందునట్లుగన్
జననుతయూసవిస్తరపు సౌఖ్యము గూర్చుము శేషభూషణా

ఉ॥ కారణభూతుడో గరళకంఠుడ, నీ కృపలేక యుండినన్
భూరమణుల్ నఖండమగుభూతిని పాయుదు రాక్షణంబునన్
శూరుల దేకువల్ నడగి చోద్యపుటూహలు ప్రజ్వరిల్లియుఁ
వీరిడిచేష్ట లబ్బియును వీసము జేయరు శేషభూషణా.

ఉ॥ నీమముతోడ నిన్ దలచు నేరుపు జూపియు నా క దేలనో
నేమియు దోచనీక నెపు డేదియొ జీకును గల్గ జేసియున్
బామరు సేయు నెం చెదవు బాపమ దేమియు చేసియుంటినో
దామసమొందుచీవిధిని తత్తరగూర్తువు శేషభూషణా.

ఉ॥ నీకృప లేక నన్నియును నేర్చినయట్టి సమర్థుడయ్యు దా
నే కృషి చేయ జాలుటకు నేర్పరిగా డత డిద్ధరిత్రిలో
నీ కృపగల్గియున్న తరి నీటును గోటు ననేక చిహ్నముల్
ప్రాకృత వైఖరిన్ వరలు భక్తజనాళికి శేషభూషణా.

చ॥ పసితనమందు నేదయిన బాపము చేసిన దండ్రిగాంచి వే
గసరియు బుజ్జగించునటుగాంక్షితు లంగడ తేర్చగావలెన్
రసికుడ నీవెఱుంగని బురాణములుండు నెధాత్రిలోపలన్
కసిపడకుండధర్మమునుగాంచుపరాత్పర శేషభూషణా. 37

ఉ॥ ఏమని జెప్పనోపుటకు యోఘనుడైన నెరుంగజాలకన్
సీమహిమా విశేషమున నీచపదంబెనమోఘ భ్రాంతిగన్
తామహి విజ్ఞపీగుచునుదబ్బరడంబములెన్నొగొట్టుచున్
నే మహనీయుడంచునుడినేర్పడ జేతువు శేషభూషణా. 38

ఉ॥ పిల్లతనంబు బీత్వముకు బ్రీతినినొందినయట్టి స్తన్యముల్
పెల్లు నిపీడనంబనెడి ప్రేమనుగూర్తువ దేమి యోని నిన్
చల్లగ నుద్భవించిననుచానలజూచియు కామభ్రాంతులన్
కొల్లగ గూర్చి నీస్మరణ కోల్పడ సేతువు శేషభూషణా. 39

చ॥ కరుణను నిన్నుమించు ఘన కారుణికోత్తము లెవ్వరంచునీ
దరిగొనివారియాశ్రితముతక్క కదీర్చెదవంచునన్ మదిన్
తిరముగ వేడుచుంటిననుతీవ్రమునా మొరలాలకించియున్
పరముని జేయుమయ్యభవబంధవిముక్తుడ శేషభూషణా. 40

చ॥ అరయగ నేరనైతిగద యద్రిసుతేశ్వర మంచిచెడ్డలన్
బురహరనిన్ దలంపకిహభూతియె శాశ్వతమంచు నెంచుటల్
పరమసుఖంబిదంచెనయు భ్రాంతిని జెందియు నిన్ను పేర్మితో
స్మరణ మొనర్చుచుంటిననుసత్కృప నేలుము శేషభూషణా.

చ॥ ఇహమునయందు సౌఖ్యములు నింపును గూర్చునటంచు
భ్రాంతితో
సహాయటంచు జేసియును నాపయిభీతిని వార్థకంబునన్
మహదపమాచరించియును మాధవ నీకృపనందియుండలే
దిహమున నెందరో మునుపు నింపెసలారగ శేషభూషణా

చ॥ అరయగ నెంత నేరుపరియైనను నీకృపనందియుండకే
కరణివ్రతంబు లెన్నియును కాంక్షమదిన్ దను జేయరిత్తయో
స్థిరముబరాత్పరా మిము నుతింపక నేరికినైన మోక్షమున్
కరువున కాదియై వరలుగాంచగ నెప్పుడు శేషభూషణా. 43

చ॥ పశుపతి పాహిపాహియని బ్రస్తుతి జేసినమాని బాలుకీ
వసువులనిచ్చినట్టి ఘనుడా! యని నీ స్మరణంబు జేసితిన్
శశిధర చక్రపాణిసఖ శాశ్వతపుణ్య మొసంగి బ్రోవరా
దశశిరవంద్య నన్ గనుము దైవశిఖామణి శేషభూషణా.

ఉ॥ పండితులంతనిం దలచి పావనమొంది రటంచు భ్రాంతినే
మెంతు గపూనినిం బ్రతినిమేషము బ్రార్థన జేయుచుంటినిం
మండలనాథ నాగొడవు మందునిదంచు దలంపకుండి నీ
యండను గూర్చి నేలుము నిజాశ్రితరక్షణ శేషభూషణా. 45

చ॥ సదయుడవంచు చయ్యనను సత్కృపతోడను బ్రోతు
వంచు నే
కొదువయు లేదంటంచు నిను గొల్చెడివారలకంతమందుయా
ప్పిదముల దీర్తువంచు నుడిసీఘ్రగతిం భువి దెల్లమయ్యె వే
గదసియు నేలుమయ్యా పరుగా దలపోయక శేషభూషణా.

చ॥ నియమతులైన వారలను నిచులు బెట్టెడి కష్టనష్టముల్
మెయినిసహింపనోపక నమేషము వేడెదరెన్నొభంగులం
దయగని వారిమానసము దల్లడమొందగనీక జేయు నీ
దయనిసుమంత నాకిడియు ధన్యుని సేయుము శేషభూషణా.

చ॥ ధరగల మంచిబిడ్డలును దైవకృతంబని నెంచుదీనులం
దరహసితంబునం ఘనులు ధైర్యవిహీనులటంచు దూరుచుం
బురహరుడంచు నెంచెదరు ముందు బ్రయత్నము లేక
నీశ్వరుం
డిరువును గూర్చునాయవని కేవిధినందురు శేషభూషణా. 48

ఉ॥ ఏ విధినైన నీ కృపకు నేర్పడినయ్యెదటంచు పేర్మితో
సేవ యొనర్చుచుంటి కడు సీఘ్రత నేలుము నీదు ప్రేముడిన్
పావను జేయ నెంచు పలుబాముల బాలొనరించి జూడకన్
గావగ నీకు మ్రొక్కెదను గాంచు కృపన్నిడి శేషభూషణా.

ఉ॥ పాపపు త్రోవలంబడియు భ్రామినినిం దలపోయకున్న నీ
జేపది యేమొగాని సిరిజేపడ జేసియు వారినిన్ మహా
శాపుల సేయ జూచెదవు హుస్థలిపీశియు నిన్నుగొల్చినన్
వేపున జూపకుండెదవు నేమది దద్విధి శేషభూషణా. 50

చ॥ నిను దలపోయువారలను నీచుల వాడిక్కనిగష్ట పెట్టుటల్
మనసెసగంగ నెంచియనుమానవితండమనస్కుడౌచు వా
గనుటకు నాతరంబవున కారుణికోత్తమ నిప్పుడీవు నే
యనువున నైననన్ గనుము నర్థిసటంచును శేషభూషణా.

ఉ॥ భారమటంచు నెంచిపెరవారిని గామది లో దలంచకన్
గారవమొప్ప నేలుమయ గౌరిమనోహర రావు సేయకన్
కారణభూతుడీవనెడి కాంక్షను నే దలపోయుచుంటినీ
హూరిమి జూపుమయ్య గుణకోవిదుడీవుగ శేషభూషణా. 52

ఉ॥ పాపుడనంచు జూచితివ బాలుడటంచును నొల్లకుంటివా
ఏపున నన్ను నేలవది యేమి విరోధిన వెర్రివాడనా
తాపము గూర్చ నెంచియును తత్తర గూర్చుటకిచ్చగించి నీ
ప్రాపును జూపకుండెదవు పాపమదేమది శేషభూషణా.

ఉ॥ నీదయగల్గి యున్నతరి నిశ్చయమాను శుభంబటంచుని
న్నెదగ వేడుచుంటినిపుడేలగ నెంచుము ఖ్యాతిగల్గునే
భేదము దించలంచియును భీతిలజేయకుమయ్య మ్రొక్కెదన్
సాదరమైన నీకృపను సాకుము కొంకక శేషభూషణా. 54

ఉ॥ కానకనాసదోడనిల కంజదళాక్షుల పొందుగోరియుఁ
దాని సముచ్చరింపకను దాండవమాడుచు నీచబుద్ధినిఁ
మేనుసుతుల్ ధనంబుకడుమిక్కుటమంచును నెంచు వెర్రిగా
మానసమీయ నెంచకను మాన్యుని జేయుము శేషభూషణా.

చ॥ అతిగుణహీన బుద్ధినిమదాంధకుడై నిను గాంచనేరకఁ
గతివిడి చర్మచేల మమకారముచే నిల నుండునట్టి భూ
పతులనుగొల్వనిచ్చుకడుపారభుజింపగ నెంతొద్రవ్యముఁ
సతము భజింపగన్పడని సాహసమాన్యునిగొల్వనేటికిన్
మతిదలపోయు కూళునిగ మానసమీయకు శేషభూషణా.

ఉ॥ ఈశుడు నీశుడంచుదను నెంత భజించినవాని కార్యమా
యీశుడు సేయు నాదనునభీష్టము దోడను జేయకుండ స
ర్వేశుని పైన భారమిడి నీదురుగాలిలో దీపముంచి లో
కేశుడుగాంచు వేయనిన నీటుగ వెల్గునె యంచునాస్తికా
గ్రేశుని మానసంబిడక గీర్తిమదిన్నిడు శేషభూషణా 57

ఉ॥ కాలముమిక్కుటంబుగనుగాంచగనుండెగనిప్పుడేమదిన్
బాలశశాంకు నెంచుటది భావ్యమెనారయధాత్రిలోపలఁ
చాలగజెప్పుకోదగిన సౌఖ్యములెన్నియొయుండియుండగా
మేలని బూను కెంతయును మేదిని పద్ధతి గాదటంచు స్త్రీ
లోలదలంపునాకిడియు లోతున వేయకు శేషభూషణా.58

ఉ॥ కానిపనుల్ నొనర్చియును గ్రన్నన వ్యర్థులజేరి సర్వముం
సానులపాలు జేసియును సాహసమిచ్చియు నందు మీదటం
పానము బూని దోచకను మానిని బుత్రుల వీడ నెంచియున్
కానన కేగ బూను ఘనకార్యుని సేయకు శేషభూషణా. 59

ఉ॥ మాపునొ రేపునో గనను మాధవ నాక్షణమేగు బ్రాణముల్
కేపున నాశనొంది మన కేమని సత్యము నాస్తి జేసియుం
దాపరితాప మొందుచును ద్రవ్యము గుట్టలు బెట్ట నెంచునే
పాపపుటూహలన్నిడక భక్తి నొసంగుము శేషభూషణా. 60

ఉ॥ నేరక చేయుచుండగను నీటుగ బారుజలంబు మాడ్కి నా
నేరములన్ని సైపుటకు నేర్పరి వీవయటంచు నెంచి నీ
వారిధి దాట జేయుమని బాయక నిం మది కోరుచున్న నా
కోరిక దీర్చ రమ్మిపుడు కోపము బూనక శేషభూషణా.

ఉ॥ దంతసమూహముల్ సడలి దల్లడమొందెడి యన్వవేళ నీ
కింతటి మాట లేటికని యీర్ష్యలు బల్కుట కెంచు పౌత్రులుం
వింతల బల్కు లేల యని వేగము నొక్కడు బుత్రపుత్రికల్
సంతతి సమంత వీడినను సర్వము గోయకముందె గాంచి నీ
చింతన భాగ్యమబ్బునటు జేయుట కెంచుము శేషభూషణా.

ఉ॥ కాముల వెక్కిరింతలును కాంతయు జూచి యసహ్య మొందుచుం
బ్రాపియు లేనిపై ముసలివాసరు భాతిగ వేళకోళముల్
యీమహిలోన జేయునటు నించుకయైనను నెంచకుండగం
దామహిమావిశేషమిడ ధన్యుని సేయుము శేషభూషణా.

చ॥ మలమును మూత్రమున్ నొడల మర్దనజేసుక యుండు
వేళలన్
గలగలబీనుగాయనుచు కాంతన నేకముగూయ నెంచియున్
చలముగ నీవు నెన్నటికి చావవు సంకటమైతివంచు దా
బలుకకముండె నన్నుగని బాలన సేయుము శేషభూషణా.

ఉ॥ నోటను మాటరాకయును నొడ్డినపాటికి రాక కేకలున్
మోటుగ వేయుచున్ నెపుడు మోమును ద్రిప్పుచు
కాళ్లమంచపున్
కోటికి తట్టి రానటకు కోపము నవ్వను నేడ్పు భీతి పో
రాటముతోను కింకరుల రాపిడిబెట్టకు శేషభూషణా. 65

ఉ॥ కాలము చేరువైనతరి కాంతను మంచముచుట్టు
మూగియున్
బాలగబుత్రపుత్రికలు జాలిగ నేమియు జెప్పవంచునున్
గోలగవీరు వారడిగి గొంతున గ్రుక్కెడునీరునిబోయకన్
జాలిని వీడకన్ మునుపె చాలకృపన్ గను శేషభూషణా.

ఉ॥ కాలముదీరినన్ వెనుక గాంచగ లేనను భీతిజెంది నే
చాలగ వేచుచుంటి కడు జాలము సేయక గాంచు పేర్మిడిన్
శూలధరాపరాకులిడి చూడుము నాశయ మొందుచుంటి వే
పాలన సేయరమ్మనుచు బ్రార్థన జేసితి శేషభూషణా. 67

ఉ॥ నీపదసేవనంబిడుము నీచనరావళిలోన జేర్చకన్
శ్రీపతివంద్య నన్ జొనుపు శీలమనీషులలోన నెప్పుడున్
పాపపువాంఛలన్ నిడియు శాపునిగానొనరూర్చ కెప్పుడున్
నీపదధ్యాన మేమరని నిశ్చలు జేయుము శేషభూషణా. 68

ఉ॥ నాపయి కోపమూనకుమ నంది తురంగ పరాకునైననిం
కేపుననైననున్ కడకు నేవిధినైనను నెంతకైననున్
భూపతి నీపదాబ్జముల భూరిముదంబున గొల్చువారికిన్
లోపములెన్నియున్ననవి లోటుగ నెంతువె శేషభూషణా.

చ॥ సరసగుణప్రపూర్ణువని సన్నుతిచేసితిగాంచ రమ్మనన్
బురహర నీతిశాలినను మూర్ఖునిగా తలపోయకన్ మదిన్
తిరమగు సౌఖ్యమిచ్చియును దివ్యపదంబొసగంగ జేయగా
నరమరసేయ నెంచకుము నారయసర్థిని శేషభూషణా. 70

ఉ॥ శ్రీపరమేశు పాదముల శీలమదిన్ భజియింపసర్వమున్
జేపడునంచు బల్కిరిల శిష్టజనావళినీతి బోధగన్
యాపతి బాంధవుండనచు నార్యులుకొందరు నొక్కిచెప్ప నీ
ప్రాపునుగోరియుంటినిదొ బాయక నేలుము శేషభూషణా.

ఉ॥ మానక గొల్తు నీదయనుమంత్రజపంబున మశ్శివాయ ఓం
దీనజనావనా యనుచు దేకువతోగాని యాడునట్లు నీ
వానతి యిచ్చియుంటి వదినారయనీప్రియమెంతొ గల్గిగా
మానవనాథ నాగొడవుమానక దీర్చుము శేషభూషణా 72

ఉ॥ కారణమింత లేకను దగాగ వివాదములాడి దీనులన్
భూరితమైన కష్టముల బూర్తిగ బెట్టెడు దుర్మదాంధులన్
వీరవరేణ్యుడీవయును వేగ మెద్రుంచియు విన్ను గొల్చు వా
రేరికిగల్గుయాపదల నెల్లనడంచుము శేషభూషణా, 73

ఉ॥ కార్యము నుద్ధరించుతరి కార్ముకదక్షుని బోల్కి నీవు వే
శౌర్యముజూపి బ్రోచెదవె శాశ్వతగీర్తిని నబ్బునట్లుగా
ధైర్యవిహీనులైనతరి దార్కొన దెంతయు దేకువిచ్చియున్
శౌర్యపరాక్రమవిక్రముల సాయమొనర్చియు శేషభూషణా.

ఉ॥ కారణమైన జన్మలకు గాక దిగంబడు మానవాళి నీ
తీరు నెరుంగ సాధ్యమ యథేచ్ఛగ బూజల నెన్ని జేసినన్
క్షారము లేని కూరకు రసజ్ఞత సేకురకుండు భాతి నే
తీరుగనైన మీదుగృప దేజముగల్గమి శేషభూషణా.

ఉ॥ కాలముబోవుచుండె గదగాంచగ ప్రాణము లెప్పుడో విడున్
చాలగ నీకు గోచరమె శాంతుడ నీపయి నుంచు నాహితం
బాలన సేయ నెంచుమయ భ్రాంతు లనేకము నిచ్చి వీడకన్
బాలశశాంకమౌళి పెరవానిగ జూడక శేషభూషణా.

ఎంతొ కృపాసముద్రుడవు యెంచి మది న్నిపుడెంతొ భ్రాంతితో
సంతసమొందుచుంటిగద సాహసవిక్రమ ఏల రమ్ము నా
పొంతను బంతమేలరయ బొల్లుడగానుగ నాశ్రితుండ వే
చింతదొలంగ చేసి కడు సేమము లీయుము శేషభూషణా..

ఉ॥ భూపతినాదు వ్యాకులము బూర్తిగదీర్చియు మందబుద్ధినిం
బాపియునిర్మలత్వమగు భావమునిచ్చియునింపుసొంపునన్
మేపునమంచి సద్గతిని నేర్పడజేయుము భక్తపోష నీ
రూపముసాత్వసంపదను గూఢిగనిచ్చియు శేషభూషణా.

ఉ॥ అద్రిసుతేశ నీ కృపకు నాత్రుతతో దిలకింపుచుంటినన్
భద్రముగాను బ్రోవజనుబాయగ నెంచియు మిన్నకుండక
చ్ఛిద్ర మనస్కుడీవయును సిల్గుల బెట్టకఁ జేరు నజ్జగ
ద్ఛిద్ర గుణాశ్రయాఘునకృపానిధివయ్యును శేషభూషణా.

ఉ॥ తాలిమి నుద్ధరించదగు దైవము నీవని నమ్మినాడనే
శూలధరావరాలిడగజూపుము నీకృప యెంతో ప్రీతిగన్
కాలము బండిచక్రముగ గన్గొని కాంక్షనుగోరుచుండినిన్
జాలముసేయకన్ మిగుల జాలిని నేలుము శేషభూషణా.

ఉ॥ నీ కృపచేతనే యవని నిండియునున్న సమస్త జీవముల్
వేకృషి సేయబాల్గొనెడి వేడుక జెందుచునుందు రెప్పుడున్
నీ కృప హీనమైన ధరణీపతియైన మరేమి దోచకన్
దా కృశియించియుండుగద దారినెరుంగక శేషభూషణా.

చ॥ నిను మది నెంచు వారలకు నిండగు గష్టము లుప్పతిల్లగన్
యనువుదొలంగ జేసియతివ్యాకులమబ్బగ గూర్చుచున్ మహిన్
బనులనుదోచనీక పలు బాధలొసంగియు గాంచు టెల్లయున్
యనుచితమైవవృత్తియని యాత్మకుదోచద శేషభూషణా.

చ॥ అనిలసమానమై నెగడు ధూర్తజనావళి నెన్నొగష్టముల్
బనివడి బెట్టనెంచెదవె భావమదేమొ కటాక్షమీయకన్
యనువునుగూర్చుచుండి సపుడాజ్ఞనుమీరుదురంచు నెంచి యా
తనువుకృతార్థమొందునని దాముదలంచియ శేషభూషణా.

ఉ॥ నేరములున్న సైచియునుసిండగు ప్రేమిడగొల్చుచుంటినిన్
క్రూరమనస్కుడీవయనుకూళలగూర్పుట కిచ్చగించకన్
ధీరమనీషబృందముల దివ్యపునేస్తములిచ్చి వేడుకన్
నీరమణీయరూపమిడి నింపుగ కృపన్ గను శేషభూషణా 84

ఉ॥ ఇచ్చెదనంచు జూడ నిపుడేమియు చేతుల లేనివాడనే
నచ్యుతమిత్ర నాహృదయ మర్పణ జేసితినంచు బల్కు నా
యిచ్చను విత్తమంచు నిపుడీ యెదలోన దలంపవేడితిఁ
సచ్చరితా ముదంబు నిడు సాగిలి గైకొని శేషభూషణా.

ఉ॥ నాదుతలంపునంబనులు న్యాయముగాగొనసాగరన్మదిన్
నీదు బవిత్ర నామమిల నేరుపుగూర్చునటంచునమ్మితిన్
నీదయజూపి నేలుమయ నిశ్చలులంగని రాపుసేయకన్
యాదరమొప్ప జూడదగు యాప్తుడవీవుగ శేషభూషణా.

ఉ॥ కారణభూతుడా గరళకంఠ నినున్ దలపోయకున్నచో
వారణవీరుడైన నిల నేవిధితా జయమొంద డంచనే
తోరపువార్తనీ కృపచె దోచిన ధీజనులెల్ల దెల్పినఁ
గోరిక జెంది మీస్మరణ కూరిమిజేసితి శేషభూషణా 87

ఉ॥ కారణమైన కర్మములు గాలుసమానుని కైన దప్పనే
భారమణా గనుంగొనగ భూస్థలిలోపల నుండువారికిఁ
శూరతమిక్కుటంబయినశూరుడు నౌద్రిపురాసురుండుదా
వీరవరేణ్యుడై యసువు వీడి నశింపడె శేషభూషణా 88

చ॥ చలనము గల్గజేసినను చాలగసిబ్బుల పాలుసేతువా
జలజభవాచ్యుతాదినుత జాగొనరించిప్రపంచకర్త నా
దలపును దీర్చగా దగిన దైవము సీవనిగొల్చినాడ నీ
చలమును జూపకఁ సతము సౌమ్యమదింగను శేషభూషణా

ఉ॥ శంకర శంకరాయని శశాంక ధరాస్మరియింపుచున్న నా
వంకను జూడకుండెదవు పాపుడసంచు మదిందలంచి యా
శంకరయన్న వారలకు సంకటముల్వీడి పోవునంచు నే
కొంకక వేడుచుంటిత్వరి కోర్కు నుదీర్పుము శేషభూషణా

చ॥ అరమర సేయకయ్య శరణార్థిని గాంచగదయ్య వేగ నీ
దరిగొనినేలుమయ్యకడుదబ్బర సౌఖ్యములియ్య నెంచకఁ
మరువక సీపదాబ్జములు మాధవప్రేమగ నర్చనంబులన్
తిరముగ సల్పుమార్గమగు దివ్యమదిన్నిడు శేషభూషణా..

ఉ॥ ఇచ్చనుగాలు శౌరివిధి యింపుమహాత్ముల సీవు భూమిపై
యచ్చెరువొంద సృష్టిస్థితీయలయంబులటంచు ప్రౌఢిమన్
తుచ్ఛుల గాలకింకరులు దూలగ జేసియు సత్ప్రవర్తనుల్
ముచ్చటదీర్చి నేలుటకు మూర్తులొనర్చిన శేషభూషణా..

చ॥ అనఘులు నెందరో భువిని యద్రిసుతేశ్వరయంచు
నెంచవే
ఘనులను జేసియున్ మరియు గ్రన్నన మోక్షమునీయ
నెంతువే
మునుపలవారిజూచుగతిమూర్తిని నాకనులార జూపియున్
తనువు కృతార్థమొందునటు తక్కక సేయుము
శేషభూషణా.

ఉ॥ ఈ భువి నెందరో జనులు నీశ్వరగావుమటంచు బేర్మితో
నీభజనంబొనర్చియును నీప్రియముంగనలేరె కాంచగా
హే భువనేశ యీయధము నేవిధినైనను గాంచునీకృపన్
లోభము గాంచకయ్యమది లోనినునమ్మితి శేషభూషణా.

ఉ॥ పాపపుత్రోవలంబడి యపార ముదంబున బోవకుండగా
మీపదసేవనం బెపుడు మేలని నెంచెడి డెందముండగా
జ్ఞాపకశక్తినిచ్చియును జ్ఞానమతిన్ నెగడించి బాయకన్
యేపున మిమ్ముగాంచువిధమే దెరిగింపుడు శేషభూషణా.

ఉ॥ ఇచ్చుటకేమి లేని కడు హీనుడటంచును గాంచబోకుమీ
రిచ్చిన రెండుహస్తములు నిచ్చటనుండెగ వాటి జేర్చినే
నిచ్చగమీకొనర్చెడిది నింపునమస్కృతిగాంచి దృప్తువై
యిచ్చను దీర్చ నేగుమయ నింపుదలిర్పగ శేషభూషణా

చ॥ పురహార పుణ్యమూర్తి వనభూస్థలివార్త లెరింగి బేర్మితో
కరివర దాసు తారి నినుగాంచుమదిన్ గొనియాడుచుంటిమీ
సురచిరమైనరూపమును సూరిజనావళి కిచ్చినట్లు నా
మొరగనియాలసించకను మూర్తి నొసంగుము శేషభూషణా.

చ॥ స్థిరమతు లెందరో భువిని తీవ్రగతిం గడతేరుచుండ గే
మురహరవంద్య మీభజనమోదముతో నొనరించుచుండియుం
త్వరదయ జూపివారికిని వాంఛితమిచ్చియు చింతదీర్చియుం
పరములసేతువట్టులనె పాలనసేయుము శేషభూషణా.98

చ॥ జపముల నెన్ని చేసినను సర్వమయుండగు నిన్ను కాంక్షతో
నెపుడును గొల్వ డేనిదనయీప్సితమంతయు రిత్తయూ సటం
చెపుడును వేడుచుంటి జగదీశ్వర సేకుర జేయు మోక్షముం
యిపుడపుడంచు నెంచకను నీక్షణమందున శేషభూషణా

ఉ॥ ఎంతబలాధికుండయిన నెంతయొ విద్యను సేకరించినన్
ఎంతధనంబు జేపడిన యెట్టియుపారమనస్కుడైన దా
నెంత మహాతపంబులను నెంతగ జేసెడివారలైన నీ
యంతురవంతచిక్కకను యంతము నొందును శేషభూషణా

చ॥ ముడిమణిసానబట్టినది బూర్తిగ దేజము గల్గుచుండ దే
చెడుదగు కాంచనంబుగని జేవకునై బుర మేయరూపమున్
బడయదెయట్టులే యమిత పాపజనంబులు నైన నెప్పుడున్
నిడకను మీపదాబ్జముల నెంతయు ప్రేమను గొల్వబై విధిన్
నెడయవె దుష్టవర్తనలు నింపెసలారగ శేషభూషణా.101

ఉ॥ వంకరతొండముం గలుగు వానికి తండ్రిమురారి మిత్రయా
కింకరు సంకటంబులచె కీడ్పడ చేయకుమయ్య నీశుచే
శంకలజేర్చకన్ మిగుల శాంతమదిన్ నిజపుత్రు రీతిగా
శంకర నిన్ను జేర్చుకొని శాశ్వత ప్రేముడు శేషభూషణా. 102

చ॥ పలుమరు వేడుచుంటినని భావము చేతను దామసంబునన్
నలుకగజూడకుండుటయె న్యాయమనీవిధి మిన్నకుంటచే
పలుచదనంబునొందియును భక్తప్రియుండనుగీర్తి బాసియు
న్నిలనపకీర్తిగల్గునని నెంచియుగాంచుమ శేషభూషణా 103

ఉ॥ ఓ మహనీయ నీకరుణ నద్ధితముండిన గాని రిత్తియా
నే మహనీయుడంచును నేర్పరి సైతము నొడ్డు బట్టుగా
దామహినోపజాల డదితధ్యము నెట్లన దోలుబొమ్మలన్
నీమహిలోన నేర్పరులు నీటకనాడు నె శేషభూషణా 104

ఉ॥ ఓ మహనీయ పాపలను నోరుపులేకను బుట్టు వెంటనే
నీ మహిమావిశేషమున నిల్లగ జేతువ దేమి చిత్రమో
తామహినుండజాలమని దైవమనన్ గొనిపొమ్మటంచు ని
న్నేమరకుండ వేడినను నేమదిగాంచవు శేషభూషణా 105

ఉ॥ కొందరి సార్వభౌములుగ కొండొక కాలము జేయ
నెంచియున్
యందము ఖ్యాతిగల్గునటులందగ జేసియుకొంతమందిబల్
మందలుమందలుంబడియు మాధవునంశమటంచు నెంచుచున్
వందనమొంద జేసెదవు వారికృతజ్ఞత శేషభూషణా 106

ఉ॥ పూజ్యుఁడ నీ మహత్త్వగని భూరిబలాఢ్యుఁడు విష్ణుదేవుఁడున్
బూజ్యతగాంచునట్లుగను భూరమణుల్ పాతమొందునట్లుదా
బూజ్యములైన వేసములబూర్తిగ వేసి మహాద్భుతంబుగా
బూజ్యుఁడనయ్యె మ్రొక్కు పునబూజ్యమునయ్యెగ శేషభూషణా

ఉ॥ ఈశ్వరనీమహామాయలచె నెక్కుడు కాంక్షను గల్గఁజేసియున్
నైశ్వరియంపు త్తనయంతయు నాదను మోహ మీయకర్
శాశ్వతకీర్తి నివ్వదగు సాధనమౌ భజనంబు నిచ్చియున్
నిశ్వరభక్తు తాసుజన నిప్పితమీయుము శేషభూషణా 108

చ॥ ఉరుగుణులెందరో ఘనపుటూహ వెలంగియు నిద్ధరిత్రిలో
మరువక నీమ ప్రేమ నిసుమంతయు గల్గిన జాలునంచు వే
మొగలికు వారికెల్లరికి మోక్షములిచ్చెదవయ్య యట్టులే
స్మరణనామెనర్చు చుంటినని సత్కృప నేలుము శేషభూషణా.

ఉ॥ తప్పులులేని పాత్రముల దాతరచించిన యుండదంచు నే
జెప్ప సగత్యముండను విశేషమహాత్తుడీవు యమాటచే
గొప్పబలాఢ్యులా కపులు గుంపులుగూడిన రాము
కార్యమున్
చప్పునబూనదా పుడుత చాయగబూనితి శేషభూషణా.

ఉ॥ ఇచ్చనునిన్ స్మరించితి నినిప్పితమీయుము నీదురూపమున్
ముచ్చట దీరునట్లుగను ముందున దాండవమాడునట్లుగా
వచ్చిన సంతసించెదను వహ్వాయటంచును మోదబుద్ధినై
కుచ్చితరూపమిచ్చినను కూలగజేయకు శేషభూషణా. 111

ఉ॥ ఏల సమస్తసంపదల నేర్పడ జేసెదవయ్య బ్రేముడిన్
బాలుడు నేడ్వ దల్లిగని బ్రామిని బెల్లమునిచ్చుబోలికిన్
కాలము గడ్వ నెంచకుము కారుణికోత్తముడయ్యు నేలకన్
యేలసుతుల్ ధనంబు తనువేలను కాంచగ శేషభూషణా.

ఉ॥ కాలముదార బుత్రులతో గడ్పుచునుంటినటంచు నీశుచే
పాలనుగూడు నీరమగు భక్తుడితండని నెంచకెన్నదున్
శీలముతోడ పంకమున జేరెడి కుమ్మరపుర్గురీతిగా
నీలగళున్ స్మరించుమతి నే చరియింతును శేషభూషణా.

చ॥ కన్నసుతుండు దుండగిడునై కడుపారగ మెసవనెంచనా
కన్నము లేదటంచునుడి నయ్యనుపాలును బెట్టుమనిన యా
తెన్నునుజూచి తండ్రి యతి గ్రోధితుడయి వెస శాంత బుద్ధితో
యున్నదిబంచు భాతిమది నన్నుకమన్నపుము శేషభూషణా.

ఉ॥ నీదు సహాయభూతమున నేర్పడునుత్పలచంపకావళుల్
మోదముతోడ నీకిడితి ముద్దులమాలగ వేధరించియున్
సాదరమైన డెందమున సాకుమటంచును గోరుచుంటి నే
నీదయ నాదు బ్రాప్తమని నీతిని నమ్మక శేషభూషణా

చ॥ ప్రమథగణాధిపా పతిత పావననామ హరా పరాత్పరా.
సమధికశీలనీకృపచె సాంగముగారచియింతు పొత్తమున్
సుమశరవైరి నీకరుణ సూచన నూటపదారునైన ప
ద్దెముల గడింప జేసితి వదే కృతి జేసితి శేషభూషణా 116

సంపూర్ణము